

Kiadóhivatal:
Báter-nyomda, Kaszinóbazár
épület
Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.
HIRDETÉSEK
legjutányosabb számítással,
díjzabás szerint.
Megjelenik minden szombaton.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség:
Bezerédj István-utca 5 szám.
Ide küldendők a lapot érdeklő
összes közlemények.
ELŐFIZETÉS:
egész évre 10 kor., féltévre 5 k.
negyedévre 2 kor. 50 fill.
NÉPTANÍTÓKNAK,
ha az előfizetést egész évre
előre beküldik: 5 kor.

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.
AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMTENYÉSZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Felelős szerkesztő:
BODNÁR ISTVÁN.

Beltartók: **JANOSITS KÁROLY. KOVÁCH ALADÁR.**

Kiadja:
BÁTER JÁNOS NYOMDÁJA.

Iparosaink nevelése.

E helyen közölt hasonló című értekezésem első részében már rámutattam a magyar iparos osztály társadalmi mostoha helyzetére, amely még ma is arra kényszeríti a kisiparost, hogy pótlólag képezze önmagát, olvasson annyira, hogy lekicsinyelt foglalkozását egyéni értékével, műveltségi fokával takarja el és ezen az alapon a társadalmi művelt körök is befogadhatók, megbecsültek. Elég sajnós, hogy nálunk még mindig szégyenkeznie kell az iparosnak az ő tisztességes és becsületes kenyeret adó foglalkozása miatt csak azért, mert nem nevelték olyan műveltségi fokon, amely neki, az ő értelmesen ügyes, sőt művészire fokozható iparának kellő megbecsülést, társadalmi méltó helyet juttatna.

Nagy hangon hirdetjük a magyar iparművészet fejlettségét; egyes vidékek és városok gyűjteményes kiállításokat rendeznek, melyeken bemutatják a magyar iparos kezeinek remekeit, de az egyének — mint társadalmi embernek — méltó helyet nem juttatunk, nem szerzünk. Nagyon elérkezett már az ideje, hogy úgy neveljük a fiut, hogy az általános műveltség megszerzése után menjen a

gyakorlati iparos pályára. Így aztán nem lesz szüksége a befogadásra és ismeretmértékelésre, mert ő már a művelt emberek társaságában nevelkedik fel, benne él és ott dolgozik a magyar ipar fejlesztésén és emelésén. Így alakulhat ki helyes irányban a mi társadalmunk művelt és erős iparos osztálya.

A tekintélyes iparos osztály megteremtésénél is — mint bármely hatalmas épület felépítésénél — az első kellék: a mély fundamentum, a jó ipartörvény. Ehhez a fundamentumhoz oda kell aztán szállítani a tűzpróbát is kiálló erős anyagot, amely ha durva sziklának volt is a törmelése — a hozzáértő mesterek simitó vésője alatt az épület diszitó kövévé, kiemelkedő olyan oszlopává lehet, a mely az összteherből sokat elbir, a szemlélő előtt pedig helyén való és becses. Evvel a hasonlattal kívánom elvezetni t. olvasóimat annak bizonyításához, hogy ipartörvényünk revidálásával, a tanoncoktatás reformjával és az iparos mesterek illetve ipartestületek hozzájáruló munkásságával minő intézmények utján és milyen módon emelkednék a kisiparosság értelmiségi nivójára.

Az 1884. évi XVII. törvényezikk: a mi ipartörvényünk most kerül re-
vi-

zió alá. Az átalakítás — természetesen — fel fogja ölelni a változott kor kívánalmait, igényeit és fejlődési fokát. Ez az új irány feltétlenül emelni fogja az iparos osztály képzettségi ügyét is: csak az a kérdés, mekkora mértékben? Ez a rész lesz a legsarkalatosabb tétele az új ipartörvénynek, mert itt fog eldőlni az iparosság intelligenciájának kérdése. Ha a kisiparra ezután is nagy embertömeget akarunk szállítani, akkor a mostani törvényünk még csak módosítást sem kíván. Hiszen, csak annyit követel meg a tanoncztól, hogy 12 éves korral lépjen a műhelybe, a tanidő pedig legalább addig tartson, míg a tanoncz élete 15-ik évét betöltötte. Ez a jelenlegi állapot azonban a mi célunkat egyáltalán nem szolgálja.

A képesítéshez kötött iparágaknál előképzettséget is fel kell tételeznünk. Ugyanis ne a műhelyben tanulgassa az iparos tanuló a czeruzahegyezést, tolltartást, a méterrendszert, súly és űrmértékek beosztását, meg a körzőforgatást. Ezeket neki már gyakorlottsággal kellene a kiválasztott szakműhelyben alkalmazni és kell, hogy velük szabatosan bánjon és pontosan számítsa. Ha megfelelő előismeretekkel lép a műhelybe a tanuló, akkor nem gyötrő kinlódások árán, hanem

TÁRCZA.

Csathó Irénke és Lenke esküvőjén.

— Násznagyi köszöntő. —

Ngár derekán járunk s ürül már a fészek,
Költözik belőle a pajzán kedv, ének,
A hangosabb öröm, felkaczagó lármá,
Édes leány szívek tarka tündérialma . . .
Bizony-biz nagyot néz holnap már e hajlék
Száz esztendőit vénül, ha e nap lezajlék,
Ily szomorú nem volt, csak ősz idő-tájba,
Fecske költözésre, fecske elszállásra . . .

Azaz össze-vissza miket nem beszéltek?
Hisz jókedvtől hangos ill, ez öreg fészek,
Ha boldogságot lát, mért is vón ez bánat?
Öröm a fészeknek: röpt. a madárnak,
Hiszen ő nevelte, pelyhével ő védte,
Ő erősíté a messze repülésre
S ha a madár elszáll, jól tudja a fészek:
Szála hozzáfűzi száz édes emlékek . . .

Szálljatok hát fecskék, kik most ultra mentek,
Örömmel, vidáman a nagy végtelenség,
Neki a mélyseges, széles oceánnak,
A nagy, titokzatos, sejtelmes világnak . . .
Óh, ne féljetelek, hogy szárnyatok tán gyenge?
Tudom én: elérték szép, tündérszigetre!
Hisz szárnyatok tollát maga Isten adta,
Nem ember kéz rakta — olvadó viaszba,
Nagy ennek ereje, daczol vihar, vésszel
Balga ember mennybe csak e szárnyon érsz fel.

... Szerelem, szerelem e büvös szárny neve . . .
— Ez a nagy mindenség átható ereje,
Szíveken átfutó titkos delej-áram,
A teremtés lelke itt a nagy világban,
Lelküink ettől lobog, szívünk ettől dobban.
Virágban illat ez, fény a csillagokban,
Ez a titkok-titka s a megfjejtett rejtély,
Az élet kezdete s befejezett — végczél . . .

... Igen, a szerelem, az édes szerelem,
Szárnyatok a földön mindég csak ez legyen.
Életviharából ez repítsen messze,
A csodás, a boldog, szép tündérszigetre . . .
... S hol e boldog sziget? — én már utját jártam,
Ne keressétek hát messze, más világban,
A hol vagytok, ott van, mindég is ott marad.
Palotává tesz az, négy puszta, sárfalat,
Szerelem a háznak, vonzó, szelid fénye,
Az otthon bübája, édes melegsége.
Véle a lelkek kincsét-vívó gátja.
Kivált, ha a szent hit e hajó kormányja,
Szelid, lágy vízeken biztos révbe értek:
Hívják ezt békének s meglegedésnek . . .
S boldog otthonán tul ember még mit várna?
— Ez a földi élet egész tudomány . . .

Búcsuzó fecskéi tehát itt e háznak;
Vigan bontsátok a messzevívó szárnyat,
Lángos álmotokból édes való váljon
Ezer áldás legyen rajtatok s e házon!

BODNÁR ISTVÁN.

Miért nem ment férjhez Tilda néni? . . .

Irta: V. Fejes György.

Fogas kérdés — melynek éppen annyi elfogadható, mint a mennyi visszautasítható oka lehet!

Én azonban, mint aféle gondatlan gyermek, nem tudtam, hogy erényen is alapulhat ez a különben kellemetlen állapot: most már azonban tudom.

Boldogult édes apám előtt tettem fel egyszer ezt a kérdést gyerekésszel, mely mindent kutat és fűrkész. Ő azután a következő történetet mondta el nekem:

Az Úrnak 1860-ik esztendejét éltük. Az elvesztett magyar szabadság reményének fája szépen zöldelt. Akkor még biztunk az idegenben élő száműzöttekben is; ma pedig már azokban se reménylünk, a kik bent vannak. Hiu álmok, dőre ábrándok voltak bizony azok, de hát az is jól esett! A „Beczirkerek“ napja leáldozott, a „Bachkorszak“ kilehelte lelkét s mi újra fellelegzettünk!

Az olasz szabadságharcz ismét kitört s már képzeletben láttuk a felmentő sereget Garibaldival élén — kikötni Fiume partjain, hogy azzal egy új szabadságharczot víva: megteremtsük a független Magyarországot, visszaadva a nemzetet önmagának!

— Együtt voltunk, egy meghitt, bizalmas társaságban. Kis városkánk kaszinójának külön szobája volt a színhely. Ünnepeztük az új esztendő estjét. Ott volt Véghlesi Laczi is, a kiszolgált honvédhuzár! . . .

gyors eredménnyel járó élvezetes munkával szerzi meg az ipari ügyeséget. Ezekre jó példákat mutathatunk fel azon iparostanulókból, akik 4 polgári iskolai osztály elvégzése után álltak a satu vagy a gyalupad mellé. Nincs az a nehéz iparág, a melyet a középfokú iskolából műhelybe lépő tanuló egy, legfőleg két év alatt a felszabadulástól el ne sajátítana. Ebben már személyes tapasztalataim vannak és megelégedéssel, sőt eredménytül említem itt meg, hogy az én működési helyemen, Szigetvárott, a polgári iskola negyedik osztályának 23 növendéke közül, a most lezárt tanév végén, 10 tanulóknak iparműhelyekbe lépett.

Igy érleli meg az idő az ipari pályák megbecsülését és kellő értékelését. Nem tulzás tehát az az óhaj, hogy új ipartörvényünk az iparos tanulók szerződését középfokú előképzettséghez kösse. Mondja ki az ipartörvény, hogy a képesítéshez kötött iparágakra, tanulóknak csak oly egyének szerződhetnek, akik a középfokú iskolának legalább három osztályát sikeresen végezték el; vagy pedig az elemi iskola 6 osztálya után az iparos tanulók iskolájában felvételi vizsgálatot tettek. Ez a törvényintézkedés biztosítaná a tanulóanyag szabályos életkorát és azt a kívánatos előképzettségét, melyet fokozottabb mértékben emelni az iparos tanonciskolák feladata.

A kisebb községekre való tekintettel az iparostanonciskolákat kerületi beosztással kellene felruházni. Iratkozzék be a falusi iparostanulója is a legközelebbi nagyközség vagy város tanonciskolájába és álljon minden tanév végén nyilvános vizsgálatra. Jó tankönyvek és módszeres rajzmin-ták használatával megfelelően elkészülhet az ipariskolák magántanulója is. A jövő iparostanóca ez uton tehetne

szert kellő értelmiségi képzettségre, világosabb ismeretkörre.

E cikkem keretében csak általános irányelvekről emlékezhetem meg, a bonyolultabb szervezeti tételek fejtegetésébe már nem mélyedhetek. Sok kívánni valót igényel még az iparostanonciskolák mai tanterve is. Ennek kiegészítése a szakköröket már régebben foglalkoztatja. Azonban általánosan hangoztatják, mert a kisiparosság jelen szociális magatartása sürgeti, hogy a társadalomfejlődés helyes irányzatáról jó ismerete és világos képe legyen annak, aki most a szakszervezetek homályában mindig fokozottabb elégedetlenséggel zaklatja és keseríti az összmagyarságot. Tehát a legelső tankönyv, amit az iparostanuló kezébe kell adnunk, a magyar társadalom legújabb kalendáriuma: a szociológia legyen. Ebből megismerheti a szerencsétlen jelent és kiolvashatja a jobb jövőt.

Iparostanócainkról pedig sok jó akaratot és okos önértékelést kívánunk, hogy a törvénynek és iskolának segítségére legyenek a saját érdekük: a művelt iparosság megteremtésében. Azon czélzattal kellene nekik még a falvakban is iparos-szervezetet (iparostanócaikat) létesíteni, hogy tanulóiknak — a növekvő utódoknak — értelmi képzését nyilvános és lehetőleg középfokú értékkel felruházott iskolákhoz utalják, őket e művelési munkájukban anyagilag támogassák és szigorúan őrködjenek afölött, hogy az iparosság intelligenciája és társadalmi szerepköre örvedetesen emelkedjék.

Balassa Sándor

Czigánymissió.

Irtam én már e tárgyról, a „Közérdek“ közölte is, de ama tiszteletreméltó testületben, a melyet apostro-

fejt! — Pedig hát az ő esze egészen más régiókban járt — a mint később ki is tűnt!...

— Fiúk, mulassunk — hangozott a biztató szózat! És mi mulattunk!... A gyönyörű piros bor még élénkebbé tette a hangulatot; feltűztele különben is heves természetűnk, vérmes gondolatainkat és sarkantyúink pengő üttemétől kísérve zengtük az alkalmi dalt, tele vágygyal, tele bizonyos reménységgel, hogy:

„Szennyes az én ingem,
Szennyes a gatyám is,
Majd hoz Kossuth tisztát,
Türr Pista meg puskát.

— Eljen Garibaldi!”

Eljen!... kiáltottunk fel mindnyájan. Poharunkat az ajtó fölé helyezett kép felé nyujtva üritettük ki, honnét a nagy olasz szabadsághős alakja tekintett reánk helyeslőleg, mintha csak mondotta volna: én már verekszem, jőjjetek ti is!...

Mulatozásunk közben Laczi barátunk egyszer csak elkomolyodott; atillája belső zsebéből kivett egy lezárt levelet s hozzám fordulva így szólt:

— Károly, ezt a levelet átadom neked:

fáltam, a kath. klérusban nem keltett semmi visszhangot.

Most, midőn a dánosi borzasztó gyilkosság felszínre hozta a czigánymissió kérdést, a tek. szerkesztő ur becses engedelmével újra hozzászólok, sokat ismételve előbbi cikkemből.

A mellett, hogy mint protestáns ember, a külföldi prot. missiótársaságok nagy munkája előtt kalapot emelek, meg kell hajolnom a nagyszabású katolikus missió előtt is, a menyiben a pogányok megtérítésén nagy buzgalommal fáradozik, nem kevés sikerrel.

Szerény cikkemben rámutattam egy közel fekvő, eddig még parlagon heverő munkamezőre, a czigánymissióra. Mondtam ilyenformát és most is mondom, hogy a magy. kath. egyház nagy mulasztást követ el, midőn oly sok ezer hívének valóságos megtérítése érdekében majdhogy semmi lépést nem tesz. Pedig bizony, ha az üdvözítő és az apostolok ma e földön élének itt közöttünk, meg vagyok győződve, hogy a ki a vámszedőket és bűnösöket kegyelmére, szeretetére méltatta és a belpokosokhoz is közeledett: Őt ott találnánk ma a kóbor czigányok füstös sátorában, iszonyu bűneiket elibük tárva, az igazán megtérőknek menyiben és a földön kegyelmet hirdelve s ezek közül választana apostolokat. Mert ő mondotta, nem az egészségesek, hanem a betegek szorulnak orvosra. Az apostolok is közülük választanának s nevelnék Timotheusokat.

Ne mondja senki, hogy úgy is hiábavaló volna mindez. Csak akkor lehetne ezt mondani, ha már megpróbálták volna. De, bár tanulmányozza valaki végig mindazokat az intézkedéseket, a melyeket eddig törvényhozás, kormány s társadalom a czigánymissióban tett: nem fog találni kísérle-

látod kinek szól; juttasd majd kézhez mihamarabb!...

— Tilda nevét olvasva rajt megfogadtam, hogy úgy teszek!

— Reggel felé elváltunk, rövid idő alatt történendő újabb összejövetel reményében. A vett megbízáshoz híven, másnap átadtam Tildának a levelet. Kibontotta. Elolvasás után egy átható tekintet vetve reám, egyebet nem válaszolt csak ennyit:

— Jól van; aláírom és megtartom!...

— Hogy mit?... azt csak sokkal később tudtam meg!

E közben többször is összejöttünk; Laczi azonban eltűnt a városból; senkinek sem szólt, hogy hova ment és miért?!... Ki is tavaszodott; mind hiába vártuk, nem adott magáról életjet; hivatali helyét be is töltöttük. Eltűnt reményeinknek, melyeket a külső események hova tovább fejlesztettek. — Az olasz mozgalmak híreit olvastuk is, hallottuk is! Garibaldi mindig előbbre haladt a szabadságharc győzelmes mezején; május hava az ő zászlóira fonta virágkoszorút; Milanó, Messina, Palermó babért vonta fejére és kardjára! Tudtuk, hogy hon-

Jó czimbora, deli termettel; hegyesre kifent nyárskemény veres bajusszal; karneolgombofékete atillája ugyancsak feszült a m. llén; eszmája sohase volt pengő sarkantyú nélkül; valamint kezéből se hiányzott a fokos; asztrakán süvege alól — melyet kaczerán féldalra vágva viselt — szurós tekintetű szem villogott!

Éjfél körül járván az idő, a kedélyek meglehetősen zajossá váltak már. — Laczi barátunk — a kiról tudtuk, hogy völegény — Tilda nénédnek lévén jegyese — rendkívül lelkes hangulatban dalolta erős bariton hangján az akkoriban keletkezett politikai vonatkozású nótát — melyet a „balkezes Muki“ primás ugyancsak nagy igyekezettel huzott, hogy:

„Zöld a buzogány,
Huzd rá te czigány,
Nem lehet az ember fából,
Ki kell rugni a hámfából!”

Mi teljesen abban a meggyőződésben ringattuk magunkat, hogy Laczi barátunk a legény élettől bucsuzik s rövid időn ő is mint mindnyájan, a házaselet ugyan nehéz, de gyönyörűséges igája alá hajtja büszke

Fekete Hugó Szekszárd, Kaszinó-bazár

Női- és gyermek-kötények, harisnyák, ingek, gallérok, nyakkendők, ajándék-, disz- és játéktárgyak nagy választékban.

tet az egyház részéről. Én hiszek a keresztyénség igazságainak világgyőző, szívet nemesítő, erkölcsjavító, újjászülő erejében, hisz a világtörténelem beigazolta, hogy a keresztyénség akármelyik ágazata is, a civilizáció szolgálatában sokkal több eredményt mutathat fel, mint a nyers erők, a szuroy, börtön és kötél.

Mint mondám, meghajolok a missionáriusok apostoli munkája előtt, azon önfeláldozó szeretet előtt, a mellyel elmennek fölkeresni az embereket is, hogy a keresztyénségnek s vele a civilizációknak megnyerjék. Nagy pessimismus volna, a kóbor cigányokról feltételezni s kimondani, hogy ezek az Isten ígéje iránt teljesen fogékonytalanok.

Igaz, tudtommal a vándorzigányok is tagjai valamelyik, tulnyomólag a kath. egyháznak, a mennyiben meg vannak keresztelve. De az ő keresztyénségük bizony csakis ennyiből áll. Ha az egyház felavatott szolgálói odaadó szeretettel közelítenének hozzájuk, nem csak a börtönben, a siralomházban és a vesztőhelyen, hanem fölkeresnék őket sátraikban, hogy tulajdon nyelvükön hallják hirdetni Istennek nagyságos dolgait: ez az apostoli munka nem lenne hiábavaló. Különben a gyermekekre és fiatalokra kellene nagy gondot fordítani. Ilyen elbánásban kellene ezeket részesíteni, mint a hogyan messze földön, a pogánymissió telepein iskolákat, nevelő intézeteket állítanak a kannibálok gyermekei részére.

Mondanom is fölösleges, hogy hosszú időre kell számítani, mire a mustármag kikel és terebélyes fává növekszik, mire a kovász erjedésbe hozza az egész tésztát; de hiszen az ujonnan felállított pogánymissió telepek is, nem ezer vagy tizezer megtérítettekéről számolnak be évenként.

fitársaink közül is többen vérökkel áztatták Itália földjét!

Egyszer csak jön a tudósítás hozzánk is. Laczi barátunk mint „vörös inges,” garibaldista írja Voltornó mellől! Kemény napjuk volt, de a magyar huszár ott is megfélelt hirnevének. Az absolutizmus zsoldosait szétverték, megszalasztották, ő pedig hadnagy lett a légióban! Ezt különben Dorbay százados is kiemelte jelentésében. Rajongó lelke már itthon járt a szabad magyar földön: Irta, hogy készülnek Capua ostromára; csak azt kell bevenniük s többé nem lesz osztrák Nápolyban!...

— Sajnos — az ősz hulló leveleivel ő is nyugalomra tért! Október 9 én jött a jelentés, hogy egy kémszemle alkalmával Véghelesi László huszárhadnagy három társával hősileg küzdve elesett! ott nyugszik a capuai temető ciprusai alatt!... maga Bixió tábornok tette a babérkoszorút sirja fölé!...

— Így tudtuk meg Laci barátunk hollétét és dolgait. Néhány nap múlva e szomorú hír után Tilda magához hivatott. Elővette a megbízásból részére átadott levelet s elolvastva előttem is az abban foglalt kölesönös fogadást, — így szólt:

— Völegényem elesett, hazám nem szabadulhatott föl; megtartom fogadásomat — nem megyek férjhez soha!

Tilda most már 64 éves; minden év október 9-én előveszi a megfakult levelet és elolvastván, mereng a multon!

— Ezért nem ment férjhez Tilda nénéd!

Karolják fel ez eszmét az arra hivatott tényezők, ne nézzék, hogy kitől származik!

Lágler Sándor.

A jegyzők kérvénye.

Szabó Károly országgyűlési képviselő indítványt nyújtott be Tolnavármegye törvényhatósági bizottságához, hogy a vármegyei tisztikar évi nyugdíj-hozzájárulását 2 százalékra szállítsa le. Ezt az indítványát később, éppen a lapunkban felvetett amaz eszmével is kiegészítette, hogy ne csak a tisztikar, de a vármegye érdemes községi jegyzői kara is részesüljön hasonló kedvezményben.

A törvényhatóság a pénzügyi szakosztályhoz utasította a kettős indítványt s most, amint értesülünk, a községi jegyzői kar külön indítványt is nyújtott be e tárgyban a törvényhatósághoz.

Az indítvány szövege szövegében a következő:

Tekintetes törvényhatósági Bizottság!

Szabó Károly megyebizottsági tag úr indítványa, hogy a vármegyei tisztviselők nyugdíjalap hozzájárulása 10 éven keresztül 5 százalékról 2 százalékra szállíttassék le, véleményadás végett egy szűkebb körű bizottságnak adatott ki, azon kibővítéssel, hogy a községi jegyzők nyugdíj hozzájárulásának hasonmértvű leszállítása iránt is tegyen javaslatot.

Engedje meg a tekintetes törvényhatósági bizottság, hogy mint közvetlen érdekelt felek, a kérdés megoldására számadatokkal indokolt javaslatot tehesünk.

A kivetett évi rendes hozzájárulások kivetési alapját a nyugdíjigénybe beszámítható fizetés képezi, melynek évi összege a vármegyei tisztviselőknél 170,000 kor., a községi jegyzőknél pedig az 1907 február 21-én történt megállapítás szerint 307,100 kor. tesz ki és így az összes kivetési alap 477,100 korona, miután pedig a hozzájárulási százalék mindkét alaplán 5 százalék, nyugdíj alap hozzájárulás ezimén ugy a vármegyei, mint községi tisztviselők összesen 23,855 koronát fizetnek az illető alapok pénztárába.

Ha a nyugdíj hozzájárulási százalékot leszállítani akarjuk, minden egyes százalék 4771 koronába kerül, vagyis 4 % ra való leszállításnál 1 % leszállítás, 4771 kor., 3 % ra való leszállításnál 2 % leszállítás, 9542 kor., 2 % ra való leszállításnál 3 % leszállítás, 14313 korona évi jövedelem hiányt okozna ezen alapok évi bevételeiben.

Bár a tisztviselői nyugdíj alap 1905 év végén 158,532 kor. alaptőke mellett, még 50,320 korona tartaléktőkével rendelkezett és bár a jegyzők nyugdíjalapjának 167,786 kor. alaptőkéje csak az 1904. évben is, közel 60,000 kor. tartaléktőkével szaporodott és így mindkét alap elég erősnek mondható, ezen nagyarányú tartaléktőke dacára sem volna lehetséges és indokolt a hozzájárulási díjak leszállítása folytán beálló jövedelem hiánnyal az alapok teherviselő képességét veszélyeztetni és így a hozzájárulási díjak leszállítása csak az esetben volna eszközölhető, ha a leszállított hozzájárulást más forrásból, más alaptól megtéríteni, a fizetésre kötelezett tagok helyett befizetni, a törvényhatóság magát kötelezi.

Tudomásunk szerint szabad, eddig le nem kötött alapja a törvényhatóságnak nincsen és így a kérdést másként megoldani nem lehet, mint vagy egy olyan alapot létesíteni, melynek évi kamata biztosítaná a megtérítendő 14,313 korona összeget vagy pedig az évi 14,313 kor. összeget évenként vármegyei pótdó kirovása által biztosítani.

Egy olyan alap, melynek 4 % kamatjövödelme 14,313 koronát ad, 357,825 koronás tőkét igényel. Oly nagy ezen összeg, hogy azt előteremteni a közönség sulyos, 14 % pótdóval való megadóztatása dacára sem lehetne, mert 14 százalékos vármegyei pótdó kivétel a magas kormány sem engedé-

lyezné és így nem marad más hátra, mint a megtérítendő 14,313 koronát évenként kirovandó vármegyei pótdóval fedezni. Ez közel sem volna oly sulyos a közönségre, amennyiben Tolna vármegyének a megyei adók kivételére alapul szolgáló állami egyenes adója 1905 évben 2.692,967 koronát tett ki és csekély változással az lesz az alap a jövőben is és ha erre évenként csak fél százalékot vetünk ki 13,464 koronát kapunk míg a 14,313 koronához még hiányzó 849 korona, a többi vármegyei pótdó mindig maradó fölöslegéből volna fedezhető. Azon esetre, ha ilyen fölösleg nem maradna, fél százalék helyett 55/100-ad rész százalék is biztosítaná a megtérítendő 14,313 koronát.

Ugyis mint községi jegyzők, ugyis mint megyebizottsági tagok, indítványozzuk tehát: mondja ki a törvényhatósági bizottság, hogy ugy a vármegyei tisztviselők, mint a községi jegyzők nyugdíjintézetének tagjai helyett az azok terhére, a 405 rkgy. 906. 8472 alisp., illetve 443 rkgy. 905. számú nyugdíjszabályrendeletek 5. §. b) pontja, illetve 8. §. 4. pontja alapján beszámítható fizetésük után, évenként, számszerint kirovandó 5 % rendes évi hozzájárulásból 10 éven keresztül $\frac{2}{3}$ -ad részt, vagyis 3 %-ot, a vármegyei pénztárból az illető nyugdíjalapok pénztárába befizet, az e célból szükséges összeg fedezetére évenként $\frac{1}{2}$ % vármegyei pótdótot vet ki és a még netalán hiányzó összeget a többi vármegyei pótdótnál mutatkozó fölöslegről fedezi. Különösen sulyt kívántunk helyezni az indítvány azon részére, hogy a törvényhatóság a vármegyei pénztárból a nyugdíjintézet tagjai helyett fizeti az 5 %-os rendes évi hozzájárulás bizonyos hányadrészét, ami által teljesen kidomborodik, hogy a törvényhatóság ezen tettével egyedül a vármegyei tisztviselők és községi jegyzőkre nagyon is sulyosan nehezedő 5 % évi hozzájárulás terhén óhajtott könnyíteni, ami nem tévesztendő össze a hivatkozott szabályrendeletek 40. §., illetve 9. § szerint a törvényhatóságra háruló azon kötelezettséggel, hogy az alap elégtelensége esetén a netaláni hiány fedezetéről gondoskodni tartozik. De sulyt fektetünk ezen szövegezésre azért is, mert ez által az évi hozzájárulási százalék nem változik és így a szabályrendeleteket nem kell módosítani.

Hogy csak 10 évre kérjük az évi segély megszavazását, tesszük azt azon erős hitben, hogy 10 év leforgása alatt kell, hogy ugy a vármegyei tisztviselők, mint a községi jegyzők nyugdíjügye — a tanítói nyugdíj mintájára — országosan, egységesen rendeztessék, hiszen vagyunk mi is a közéletnek, a közügyeknek olyan harcászai, olyan fontos szervei, mint a felekezeti tanítók. Ezen országos rendezés alkalmával nem is képzelünk magasabb hozzájárulási kulcsot, mint a tanítóké, vagyis évi 2 %-ot, a mely esetben a törvényhatóság segélye magától fölöslegessé válik. Ha pedig csalódnánk reményeinkben és nyugdíjügyünk 10 év alatt sem rendeztetnék országosan, vagy az országos rendezés 2 % nál magasabb hozzájárulást állapítana meg, teljes bizalommal vagyunk Tolnavármegye mindig fennkölt gondolkodású törvényhatósági bizottsága iránt, hogy a most elfogadandó indítványt 10 év múlva ismét határozattá fogja emelni.

Kérjük indítványunk elfogadását.

Purth Adolf és társai.

*

Semmi kétségünk, hogy Tolnavármegye törvényhatósága a tisztviselőivel szemben mindég tanúsított humanus eljárást alkalmazza jelen esetben is s teljesíteni fogja ugy a vármegyei, mint a községi tisztviselők méltányos, jogos kérését.

A szekszárdi postapalota.

A szekszárdi postapalota ügye csak nagyon nehezen közeledik a megvalósulás felé. Főispánunk ugyan minden tőle telhetőt elkövet, hogy városunk jogos kívánalmi kielégítést nyerjenek, Szekszárd azonban ugy

látszik, a mikor egy kis jóakaratról és egy kis támogatásról van szó, felsőbb helyen, egész ismeretlen fogalom számba megy.

Ha olyan elszomorító nem volna, nevétségesnek mondanánk azt a kicsinyes huza-vonát, a mi a Szekszárdon oly égetően szükséges postaépület megépítése körül folyik. A postakincstár, éppen úgy a csendőrség is, amikor a részükre emelendő épületről van szó, a legnagyobb igényekkel lépnek fel, amikor azonban az évi fizettség jön számításba, oly nevétségesen szűk marokkal mérik a koronákat, hogy az azoknak megfelelő tökéből nem hogy építeni, de még csak egy jóra való telket sem igen lehet megszerezni.

De lássuk magát azt a tanulságos iratot, amelyet a pécsi postaigazgatóság intézett főispánunkhoz:

Méltóságos gróf Apponyi Géza urnak,
Tolnavármegye főispánja
Szekszárd.

Méltóságos Főispán Ur!

Mult hó 9-én 157. sz. a. kelt becses átíratára tisztelettel van szerencsém tudomására hozni, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur a szekszárdi posta- és távirad-hivatal és főnöki lakás céljaira szolgáló épület emelése tárgyában újabb leiratot intézett hozzám, melyben arra utasít, hogy a nevezett hivatal részére a jelenlegi ház bérlet lejártáig, azaz 1909 május 1-je előtt, elfogadható bér mellett megfelelő helyiségeket biztosítsak.

Tekintettel arra, hogy az építkezésre való vállalkozási kedv főleg azért hiányzik a szekszárdiakban, mert előre nem tudják magukat tájékoztatni a házbér nagysága és a bérlet-idő tartama iránt, fölhatalmazott a miniszter ur, hogy 10—15, esetleg 20 évre terjedő bérlet-idő mellett, a megfelelő terjedelmű hivatali helyiségekért és négyszobás főnöki lakásért évi 3500—4000 korona bért helyezhessek kilátásba. Ha azonban ily feltétel mellett sem akadna vállalkozó a házépítésre, ebben az esetben a miniszter ur az elhelyezés kérdésének kincstári ház építésével való megoldására kíván áttérni.

Ebben az esetben azonban a miniszter ur tekintettel arra a nagy helyi fontosságra, melyet a posta- és távirad-hivatal megfelelő elhelyezése a város közönségére és annak gazdasági, társadalmi és politikai érdekeire gyakorol; Szekszárd város áldozatkészségére is számít oly irányban, hogy vagy a szükséges telket fogja megfelelő pontján a városnak ingyen rendelkezésére bocsátani, vagy pedig az építési költségekhez megfelelő összeggel hozzájárul.

Midőn ezeket Méltóságoddal közölni szerencsém van, egyuttal tisztelettel felkérem, hogy Szekszárd r. t. város közönségét a polgármesteri hivatal útján erről tájékoztatni, illetve az építés és házbérlet kérdésének a jelzett alternatív alapon, lehetőleg minden irányban kielégítő módon való megoldására fölhívni méltóztassék azzal a hozzáadással, hogy legkésőbb a f. évi szeptember hó végeig a megfelelő terveket a miniszter ur elé terjeszthessem. Amennyiben ez nem történhet meg közbeeső tárgyalások nélkül, méltóztassék a város polgármesterét utasítani, hogy az erre vonatkozó lépéseket közvetlenül tegye meg, hogy a fent jelzett idő letelte előtt a szükséges előkészületek és előzetes tárgyalások befejezhetők legyenek.

Fogadja méltóságod őszinte tiszteletem nyilvánítását.

Pécs, 1907 július hó 15-én.

Az igazgató helyett:

Sebők s. k.
pt. tanácsos.

Igy szól a nem éppen érdektelen irat, amelyet főispánunk távollétében Dóry Pál alispán a napokban közölt a várossal.

Azért közöltük szószerint, mert a nagytelített postaigazgatóság a vállalkozási kedv hiányát annak rója fel, mintha a városközönség nem tudná, hogy milyen nyereséges üzletről van itt szó.

Ime kihirdetjük tehát a pályázatot. Tessék építeni! De gyorsan ám, mert a ki

nem épít, elesik az évi, horribilis 3500—4000 korona bértől, mivel ez esetben a kincstár maga épít postapalotát magának. Vállalkozók gyorsan, mert oda a nagy haszon s a busás nyereség!

No hát ennyire már volnánk. A multkor ugyan még azzal fenyegettek, hogy megszüntetik az állami postát, most azonban már lágyabb, engedékenyebb hangon pengenek a hurok.

Hisz mi sem akarunk egyebet, minthogy építsen a kincstár, ha megfelelő bért adni nem akar. Ekkor legalább belátja, hogy ily alapon tárgyalni sem lehet. Ha ő épít, legalább évi 7000 korona lakbér házbérben lakik majd s miért nem teljesíti hát Szekszárd város jogos kívánságát, amikor az nyerekedni egyáltalán nem akar?

S mi esoda gondolat vaktól várni alamizsnát? Szekszárd adjon ingyen telket, ez a nyomorult város, mely évi 10 ezer koronát ad főgimnáziumára, a másik tizedet a csendőrség fizetésére, amely városnak 4100 korona évi deficitet eredményező nagyvendéglője van, de se vasutja, se katonasága, se semmije nincs, legfeljebb 60 százalék pótdója?!

Nagytelített postaigazgatóság ily alapon sohasem épül meg a szekszárdi postapalota!

VÁRMEGYE.

Tolnavármegye nyári rendes közgyűlése.

Tolnavármegye törvényhatósági bizottsága a folyó évi augusztus hó 8-án délelőtt 10 órakor a vármegyei székház gyűléstermében Apponyi Géza gróf főispán elnöklésével nyári rendes közgyűlést tart; az állandó választmány ülése a közigazgatási bizottság gyűléstermében folyó évi augusztus hó 7-én délelőtt 9 órakor kezdődik.

A tárgysorozat fontosabb pontjai:

Az alispán időszaki jelentése, a közigazgatási bizottságban, a vármegyei állandó népnévelési bizottságban megüresedett 1—1 tagsági helynek betöltése.

Az esküdtbíróokról szóló 1897 évi XXXIII. t. cz. alapján alakítandó bizottság tagjainak megválasztása.

Miniszteri rendeletek:

a törvényhatóság 1908 évi költségvetésére;

a vármegyei pótdók kezelése tárgyában alkotott vármegyei szabályrendelet módosítása;

a vármegyei alkalmazottak napidíjainak megállapítása;

az állami beruházások terhére 1906—9. években kiépítendő közúti szakaszok kijelölése;

a sárbogárd—szekszárdi vasúti vonal alapsebességének fokozása;

a törvényhatóságnak a Duna meder szabályozási munkálatok gyorsítása érdekében 25/rkgy. 907. sz. a. intézett feliratára vonatkozólag.

Bizottsági előterjesztések:

a vármegyei közegészségügyi bizottság javaslata, a Paks községbe kérelmezett II-ik gyógyszer-tár felállítása tárgyában;

Szekszárd rend. tan. város megyebizottsági tagválasztó kerületének újbóli megállapítása.

Körlevelek, megkeresések, kérvények:

Nyitnavármegye körlevele, a magyar nemzeti közmívelődési sorsjegy-kölesön törvényhozási engedélyezése tárgyában;

Arad szab. kir. város körlevele, márczius hó 15-ének és október hó 6-ának országos iskolai nemzeti ünneppé emelése tárgyában;

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye körlevele, a r. t. városoknál és községeknél életfogytiglan alkalmazott hivatali személyzet nyugdíjügyének országos rendezése tárgyában;

Zemplén vármegye körlevele, a halálbüntetés eltörlése tárgyában;

Komárom sz. kir. város körlevele, az Ausztriával kötendő gazdasági kiegyezés tárgyában;

Kolozsvár szab. kir. város körlevele, a husdrágaság csökkentése érdekében;

Szepesvármegye körlevele, a r. t. városok jegyzői javadalmazásának rendezésére;

Szatmár, Győr, Csanád- és Szabolcsvármegyék, továbbá Szatmárnémeti és Győr szab. kir. városok körlevelei, a kivándorlás csökkentése érdekében;

Purth Adolf és társai községi jegyzők kérvénye, a községjegyzői nyugdíjalap hozzájárulás leszállítása iránt;

Gyöngyös stb. község képviselőtestületének előterjesztése, a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet egyes szakaszainak megvalósítása iránt;

Óváry Ferenc biz. tag előterjesztése, a tűzfának árusítására vonatkozó szabályrendelet megalkotása iránt.

Alispáni jelentések:

alispáni előterjesztés a központi járási főszolgabírói hivatalnál rendszeresített második szolgabírói állás megszüntetése, egy központi közigazgatási szakkönyvtár létesítése iránt;

a Dunaföldvár községben felállítandó közközház költségeihez való hozzájárulás;

a dunaföldvári járási főszolgabírói lak- és hivatalos helyiségek megépítettése tárgyában.

Végül tisztí ügyészi vélemények; községi számadások és költségvetések; időközben beérkezett tárgyak.

HIREK.

— Személyi hir. Bezerédy Pál miniszteri meghatalmazott e héten Gasteinba utazott utókurára.

Gróf Széchenyi Sándor v. b. t. t. Gasteinból hazaérkezett Nagy-Doroghra.

Apponyi Géza gróf nyaralásából kedden Szekszárdra érkezik. Elnökölni fog az állandó választmány ülésen s a közgyűlésen.

Agoston István ítélőtáblai bíró Harkányból hazajött s átvette a kir. törvényszék vezetését.

Fink Kálmán kir. tanácsos, pénzügyigazgató aug. végéig újabb szabadságidőt nyert. Tengeri fürdőre megy.

Wigand János főgimnáziumi igazgató 3 hétre szabadságra ment. Távollétében Pataki Jákó végzi az igazgatói teendőket.

— Kinevezés. A király Ruziczky Richárd bonyhádi kir. járásbírói albíró jelenlegi álmáshelyén való meghagyása mellett kir. járásbíróvá nevezte ki. A pénzügyminiszter a szekszárdi m. kir. pénzügyigazgatóságnál megüresedett titkári állásra Kaminszky János nagyváradai pénzügyi segédtitkárt nevezte ki.

— Áthelyezés. A miniszter Miculescu János szekszárdi m. kir. pénzügyi titkárt saját kérelmére Marosvásárhelyre helyezte át.

— Hivatalvizsgálat. A m. kir. pénzügyminiszter Hank Gyula p. ü. tanácsost kiküldte, hogy a szekszárdi m. kir. p. ü. igazgatóság mellé rendelt számvevőség ügykezelését vizsgálja meg.

— Emlékbeszéd Wosinsky Mór felett. A M. Tud. Akadémia dr. Ortvay Tivadar apátot, pápai kamarást megbízta, hogy az akadémiában Wosinsky Mór felett emlék beszédet tartson. A tudós apát lapunk szerkesztőjétől is kért Wosinskyra vonatkozó adatokat. Levele szerint az emlékbeszédet jövő év január havában tartja meg.

— Megerősítés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Paraté György paksi állami polgári iskolai igazgatót igazgatói minőségében megerősítette.

— Előléptetés. Kunczer Bélát, a gróf Károlyi-féle felgyői uradalom számtartóját a gróf intézővé léptette elő.

— **Hivatalos látogatás a muzeumban.** Radisich Jenő országos felügyelő és az országos iparművészeti muzeum igazgatója, ugyis mint a vallás- és közoktatásügyi miniszternek szakértő megbízottja, múlt hó 29-én Szekszárdra jött hivatalos vizsgálatra, mely alkalommal elsősorban is néhai *Wosinsky Mór* keleti származású tárgyait vizsgálta meg és becsülte fel, mely tárgyaknak megvételi összegét *Wosinsky* tudvalevőleg egy *Tolnán*, apácázak felügyeletére bízandó iskola felállítására hagyományozta. A becsülés eredményeül csak annyi tudható, hogy a tárgyak valószínű értéke jóval kevesebb, mint azokat néhai *Wosinsky Mór* a maga működési szempontjából felbecsülte; továbbá megállapította azt is, hogy a tárgyak egymástól elkülönítetten még ékeletyebb értékűek lennének, tehát azok abban a keretben, amelyben most vannak, együtt tartandók, de mivel azoknak sem muzeális tudományos, sem egyéb műbecsük nincsen, muzeumi gyűjtemények közé el nem helyezhetőek s így muzeumunk gyűjteményei közt sem foglalhatnak egyáltalán helyet, s így amennyiben azokat a vallás- és közoktatásügyi miniszter, tekintettel a célra, amelyre szánva vannak, megvásárolja, muzeumunk gyűjteményeitől teljesen különálló helyiségben mint „*Wosinsky emlékszobában*” lesznek elhelyezendők. — Másodsorban általában a muzeumot, de főképp a muzeum iparművészeti és szépművészeti osztályát, vizsgálta meg az ott levő tárgyak becse és rendezése szempontjából. Tapasztalatairól a főfelügyelőségnek fog jelentést tenni s a szakszerű rendezésre vonatkozólag ennek alapján fogja a főfelügyelőség utasításait megküldeni. Egyébként kijelentette, hogy az iparművészeti osztályban igen kevés oly tárgy van, amely ott helyet foglalhat s főképp a néprajzi osztály fejlesztendő, melynek már is igen sok értékes tárgya van s az osztály órét meg is bizta, hogy a tetszését különösen is megnyert néphimzésekben az országos iparművészeti muzeum számára is szerezzék be.

— **Szerdai vacsora.** A Szekszárdi Kaszinó szokásos szerdai vacsoráját e hó 7-én tartják meg.

— **Athelyezett határrendőrkapitány.** *Késmárky* Dezső brassói határrendőrkapitány Pancsovára helyeztetett át.

— **Kinevezések.** A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök *Laky* Sándor főszámtanácsosi címmel és jelleggel főruházott állami számvizsgáló számvizsgálót a VII. fizetési osztályba állami számvizsgáló főtanácsosá, — *Kaminszky* János nagyváradi pénzügyi segédtitkár pedig a szekszárdi pénzügyigazgatóságához titkárrá nevezte ki.

— **Eljegyzés.** *Bayer* Károly závodi r. k. kántortanító eljegyezte *Egri* Jolán zombai tanítónőt.

Bedő Gábor paksi ev. ref. tanító, eljegyezte *Gebhardt* Mariskát, özv. *Gebhardt* Imréné urnő leányát Paksról.

— **Uj találmány.** *Merfels* Lajos szekszárdi kir. közjegyzői irodavezető egy olyan szerkezetet talált fel, amely a kocsinak a lovak által való elragadását lehetetlenné teszi egyrészt, másrészt azonban azt is biztosítja, hogy a kocsitól elszabadított lovak magukban kárt nem tehetnek. Ez immár városunkban a második ily fajta találmány. Az első t. i. dr. *Káldi* Gyula kir. közjegyzőé és *Grünfeld* Miksa bérkocsitulajdonosé, kiknek a találmányuk szerint való kocsijuk már készen van *Denk* Kovács műhelyében.

— **Templom szentelés.** A pécsi ev. ref. templomot a múlt vasárnap szentelték fel fényes ünnepség között. A felszentelési akción résztvettek *Antal* Gábor, *Baksay* Sándor püspökök, s más kitünőségek — többek között *Benyovszky* Móricz gróf, Baranya vármegye főispánja is. A templomi szertartás után fényes ebéd volt, amelyen *Szabó* Károly orsz. gy. képviselőnk is nagyon sikerült felkészítőt mondott. „Nem azért jött el — úgy mond, az ünnepségre, hogy megjelenésével ennek fényét emelje, hanem hogy ennek jó tékony és áldásos fényéből neki is jusson egy sugár, neki, aki ezelőtt 12 évvel a pécsi

ev. ref. hitközségnek adminisztrátora volt. Örömmel jelent meg a dícsőség oszlopainál, melyet Isten dícséretére, a maga üdvére a pécsi ev. ref. egyház emelt. Eszébe jut *Baksay* Sándor püspök jubileuma s a szelid, jámbor fohász, melyet az öreg püspök mondott édes, jó hitvestársára tekintve: „A te szemedben van az én boldog jubileumom!” Ez a szempár kísérte az élet utain. Ma is, amikor a templomban a fölszentelő beszédet mondotta, ez a két szempár folyton rajta függött. Jóka mondotta egyszer: „Kereszt az élet, rajta ragyogó gyémánt a jó feleség!” *Baksay* Sándor keresztjének gyémántjára üríti poharát.

— **Szekszárdra helyezett borászati felügyelő.** A szekszárdi szőlészeti és borászati felügyelőség tisztviselőinek száma egygyel szaporodott. A földmivelésügyi miniszter *Babarczy* József szől. és borászati felügyelőt Aradról, hol a családi szőlőtelepénél működött, Szekszárdra helyezte át. A létszám szaporítást az tette indokolta, hogy nemrég Somogy vármegye szőlészeti ügyeinek intézését is a szekszárdi felügyelőség ügykörebe utalták.

— **Házasság.** Udvardi *Molnár* Dezső várdombi jegyző, tartalékos hadnagy f. hó 10-én d. u. 5 órakor tartja a várdombi rk. templomban esküvőjét *Schneider* József nyugalmazott tanító leányával, Emmikével.

— **Szerkesztőváltás.** *Horváth* Samu, a „Dombóvár és Vidéke” megalapítója és felelős szerkesztője, Dombóvárról való végleges eltávozása folytán megvált a lap kötelekétől. A lap ideiglenes szerkesztését *Balogh* Sándor vette át.

— **Halálozások.** Kiválóság tekintetében amugy is nem nagyszámú műiparosaink száma megfogyott egy nagy képességű fiatal erővel. A szekszárdi származású *Barta* Imre géplakatos, kolozsvári fémipari szaktanító, *Barta* József szekszárdi géplakatos fia f. hó 30-án *Gleichenbergben* 32 éves korában, váratlanul meghalt. A fiatal műiparost bámulatos kezűgyésségeért szerették nemcsak ide haza, de a külföldön is, hol sokáig tartózkodott. Igazán gyönyörű kovácsolt vas munkákat produkált, kiváló szaktudása végre nyugalmas otthont szerzett számára a kolozsvári fémipari iskolánál, de ezt nem sokáig élvezhette. Őszinte részvéttel fájjaljuk a derék műiparos korai elhunytát.

Vitkovits Ferenc szakcsi r. k. plébánost súlyos csapás érte, atyjának *Vitkovits* Miklósnak f. évi július hó 29-én este 9 órakor, életének 87-ik évében hosszas, de igaz keresztény türelemmel viselt betegsége és a halálkök szentségeinek buzgó felvétele után történt elhalálozásával. A boldogultnak hült tetemeit múlt hó 28-án a gyulai róm. kath. temetőben nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra.

Dr. Elnbogen Fülöp kiváló orvos, az Országos Orvosszövetség tolnamegyei fiókjának volt alelnöke, elhunyt Bonyhádon. Temetése e hó 1-én volt nagy részvét mellett. Az orvosi kar nagy képességű tagját vesztette el benne.

Kövesdy János kányai plébánost súlyos csapás érte. Édes anyja, özv. *Kövesdy* Lászlóné született *Husvinez* Julia 83 éves korában elhalt.

— **Dunántuli puska.** Dunántuli puska cím alatt, új lap indult meg Szekszárdon, amely, amint címe is mutatja, a humor attikai sóját van hivatva hetenként evőkanalanként beadogatni. Az első szám elég élénk, változatos, különösen sikerült a Vasuti kaland című vers, mely a mi nagy flegmával döcögő vasutunkat figurazza ki szóval és képekben. A lap szerkesztője *Vizipuskás*, kiadója: *Kaszás* Sándor. Sok előfizetőt kívánunk, hogy el ne menjen a kedvük a jókedvű humortól, amely az élet fűszere.

— **Választások.** A Kistormás községben megüresedett jegyzői állásra a képviselőtestület *Laki* László h. jegyzőt, volt gyönki bírósági végrehajtót választotta meg. — A bátaapáti jegyzői állásra *Horváth* Zoltán morágyi h. jegyzőt választották meg.

— **A szekszárdi róm. kath. hitközségi tanács és iskolaszék** f. évi július hó 28-án *dr. Fent* Ferenc szentszéki tanácsos, plébá-

nos elnöktete alatt tartott gyűlésén 3 új tanítói állás betöltése iránt intézkedett. A hitközségi tanács egyhangulag kimondta, hogy a szekszárdi újvárosi új állásra tanítónőt, a bátaszék-utcái 2 állásra pedig egy férfi tanítót és egy tanítónőt választ s hogy a szekszárd-újvárosi tanítói állásra megválasztott tanítónő szeptember 1-én foglalja el állását és e naptól nyerve fizetését, a bátaszék-utcái iskolai állásokra megválasztott tanítók — mivel az iskola még nem készült el — pedig október 15-én lépnek hivatalba és e naptól folyósítja a hitközség fizetésüket.

— **Úrvacsora.** Az idei aratás áldásáért hálaadó istentisztelet fog tartatni a szekszárdi ref. templomban aug. 4-én, háromnegyed 10 órakor, mely alkalommal az újkenyéri úrvacsora szentsége is ki fog szolgáltatni a kegyes híveknek.

— **Vásáráthelyezés.** A szekszárdi izr. hitközség előljárósága kérvényt adott be az iránt, hogy mivel a f. évi szeptember hó 9-iki szekszárdi országos vásár az izraeliták legnagyobb ünnepére, a zsidó újév első napjára esik, a kereskedelmi miniszterhez előterjesztés tétessék a vásárnak szeptember hó 16-án való megtartása iránt.

— **Utazás motoros csónakon.** *Fónagy* József nevével múlt vasárnap benzínmotoros csónakján Gógáról Uzdra utazott özv. *Fördős* Vilmosné látogatására. A 40 kilométeres utat az ár ellen minden nehézség nélkül tette meg.

— **Jegyző választás Pakson.** A július hó 27-én *Rassovszky* Julián főszolgabíró elnökléte alatt tartott képviselőtestületi ülésen, a képviselőtestületi tagok nagy számának jelenlétében *Takács* Gyula nyugdíjazott adóügyi jegyző helyébe névszerű szavazással az összes beadott szavazatokkal egyhangulag *Fugert* Károly paksi pénztári jegyzőt választották meg, az ekként megüresedett pénztári jegyzői állásra *Pesthy* Ferenc györkönyi aljegyző lett megválasztva 32 szavazattal *Bauer* Károly dunaföldvári községi 16 szavazatával szemben. Az újonnan megválasztott adóügyi és pénztári jegyző a képviselőtestületi ülésen a hivatalos esküt *Rassovszky* Julián főszolgabíró előtt azonnal letette. Ugy *Fugert* Károly adóügyi, mint *Pesthy* Ferenc pénztári jegyző, szép beszédben köszönték meg a beléjük helyezett bizalmat és megígérték, hogy hivatalukkal járó kötelességeiket lelkiismeretesen és pontosan fogják teljesíteni. *Fugert* Károly megválasztott adóügyi jegyző július hó 27-én este az „Erzsébet Szálloda” nyári kerthelyiségében fényes vacsorát rendezett. A vacsorán a képviselőtestületi tagok csaknem teljes számban ott voltak, jelen volt továbbá a város előkelőségének nagyobb része. A kedélyes halvacsorán a szellemes felkészítők sem maradtak el. Az első pohárköszöntőt *dr. Grosch* József ügyvéd mondotta, utána *Szeip* Gyula községi bíró, *Scheuer* Miklós képviselőtestületi tag, *dr. Glück* Jakab ügyvéd, *Miskolczy* Gusztáv joggyakornok, *Bloch* Miksa jár. számvető, *Horváth* József végrehajtó és *Boros* László közs. 16. irnok mondtak pohárköszöntőket, végül *Fugert* Károly jegyző meghatott szavakban mondott köszönetet az elhangzott nép pohárköszöntőkért és nagy örömet fejezte ki, hogy ily nagy számban jelentek meg az estélyen. A vacsorán jelen voltak a legjobb hangulatban csak a reggeli órákban széledtek el a kellemesen elköltött vacsora emlékeivel. Az izléses ételekért és italokért és jó kiszolgálásért *Bálint* Lajos vendéglős érdemel elismerést.

— **Füüdövendégek Simontornyan.** Simontornyan igen sok füüdövendég van. A Sió vizében fürdenek, s ártézi vizet isznak.

— **Iskolabővítés.** A simontornyai róm. kath. iskolát bővítik. Két tagas tantermet építenek hozzá, melyeket már a jövő tanévben rendeltetésének átadnak.

— **Kettős családi ünnepély.** *Freund* Mór paksi dunai teherhajó tulajdonos házában július hó 23-án szép családi ünnepély volt. Ekkor tartotta Mariska leánya esküvőjét *Grünfeld* Soma budapesti tőzsdebizománnyal és *Ármin* fia eljegyezte özv. *Freund* Sándorné Reginke leányát. A kettős családi ünnepélyen a nagy rokonságon kívül szép

számban meghívott diszes vendégsereg volt jelen. A vacsora után táncz volt, mely a reggeli órákig tartott. A talp alá valót *Iárkus* dunaföldvári híres cigányzenekara húzta.

— **Tüz Pakson.** Julius hó 31-én d. u. 1 óra 30 perczkor *Weisz János* 300 koronára biztosított nádfedelű préháza ismeretlen okból kigyulladt és leégett. A tűz csakhamar tovább tarjadt s lángba borította a szomszédos *Trapp József* 300, *Feil Ferencz* 300, *Timár János* 400 és *Becker Adám* 560 koronára biztosított préháza tetőzetét s a nádfedelű préházak le is égtek. A tüzeset alkalmával sem ember életben, sem állatban kár nem esett. A tűz keletkezésének megállapítása végett a vizsgálat folyamatban van.

— **Alapszabály módosítás.** A dunaföldvári atlétikai club módosított alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

— **Bíróválasztás.** Simonmájer község bírójává egyhangulag *Fördös Gyulát* választották meg.

— **Állatbetegségek.** Grábócson a sertésvész járványosan fellépett. — A Kölesden szörványos jelleggel lefolyt lépfene megszűnt, a zárlatot feloldották.

— **A Benedekszurdik.** Szekszárdnak ez a különlegessége végre elért az utolsó állomáshoz. Dr. *Hirling Adám* polgármester felterjesztésére és a vármegyei tisztí főorvos véleménye alapján *Dőry Pál* alispán elrendelte a Benedekszurdikban levő barlanglakásoknak október 1-ig való kiürítését, illetve az ott lakóknak kilakoltatását.

— **Megszökött ménes.** A híres *Dőry* féle sütvényi ménesből, mely most már a katonai kincstáré, minap megszökött 32 ló. Huszonötöt a csikósok megtaláltak, hét azonban nyomtalanul eltűnt. A dombóvári szolgabíró minden irányban táviratozott a lovak kézrekerítése végett, a megtalálónak jutalmat is helyezett kilátásba. A lovakat harmadnap meg is találták, két anyakanczát Mágocs község, öt csikót pedig Görényes határában. Visszavezették őket Sütvénybe.

— **Parázra lépett.** Szakcsról írják, hogy Nosztány pusztán valamelyik cselédasszony parázat öntött a szemétdombra, mire az ott játszó gyermekek egyike rálépett és súlyos égési sebeket szenvedett. A gondatlan asszony kiderítésére a nyomozást megindították.

— **Postamesterek áthelyezése.** A simontornyai postamesternőt áthelyezték Vas-Vörösvárra, az ottani postamestert, *Molnár Bálintot* pedig Simontornyára. — Molnárról a vármegyei lapok igen kedvezően írnak, s így a simontornyaiak már előre örülnek jövetelelnek.

— **Lövészverseny.** A simontornyai lövészegylet mult vasárnap tartotta szokásos díjlövését. A tiszteletdíjat nyerte: *Bereczk István*, az első díjat: dr. *Vass Izor*, a másodikat *Gerő Béla*, a harmadikat *Klimsa Rezső*, a negyediket *Szabó István*.

— **Névváltoztatások.** *Zahratka József* theologus, szekszárdi lakos családi nevének Kertész re, *Vágnér József* Sándor néptanító, bátaapáti lakos családi nevének Vágó ra, *Kanitz Kálmán* szemesédi lakos községi helyettes aljegyző családi nevének Koncz ra, kiskorú *Weisz Andor* és *László* ujdombóvári lakosok nevének Vajdá ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Szándekos emberülési kísérlet és öngyilkosság.** *Kiss János* dunaföldvári lakos, korcsmáros, július hó 28-án este fél 8 órakor összeczivakodott feleségével s hirtelen lekapta a falról 2 csövű serétes vadász fegyverét s feleségét szül. *Nagy Annát* meglötte. A lövés felesége jobb karját roncsolta össze, több sérét pedig arczába és bal kezébe furdott. Dr. *Lévay Dezső* orvos véleménye szerint az asszony felgyógyulásához nincs remény. A második lövést aztán a korcsmáros fejének irányította. A lövés fejét teljesen széjjel roncsolta úgy, hogy július hó 29-én délelőtt 6 és 7 óra között saját lakásán meghalt. Miután a tettes meghalt, a bíróság az eljárást beszüntette.

— **Titokzatos lopás.** *Erben József* postakocsis június hó 27-én éjjel a simontornyai postahivatalnál a postai küldeményeket *Klimó Jenőné* postamesternőtől a

szokott időben átvette és kihajtott a pályaudvarra, hova éjjel 12 órakor érkezik a vonat. A szállítmányt a mozgópostán átvették, de nyomban megállapították, hogy a pénzes zsák fel van vágva s abból 1300 korona hiányzik. A szélesköri nyomozás azonnal megindult, de eddig eredményre nem vezetett.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a *Ferencz József* keserűvíz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan *Ferencz József* keserűvizet.

— **Agyonnyomta a part.** *Fauszt János* muci lakosra földásás közben a part reá szakadt és agyonütötte. Miután gondatlanság látszik fenforogni, az előjáróság a nyomozást megejtette.

— **Körözés.** *Grósz Miksa* nagydorogi lakos ellen, mert az ellene hatóság elleni erőszak és súlyos testi sértés miatt folyamatba tett ügyben lakásának változtatását be nem jelentette, elrendelte a körözést. A nagydorogi csendőrség f. hó 1-én elfogta és a szekszárdi kir. ügyészséghez bekísérte.

— **Öngyilkosság.** *Tanca József* 75 éves birótpusztai lakos folyó hó 29-én a dohány száritóban felakasztotta magát. Öngyilkosságának oka életuntság.

— **Megrögzött tolvaj.** *Kalmár József* a f. év tavaszán *Szigeti Pál* zombai lakoshoz szegődött be, mint gazdasági cseléd s itt, mikor gazdája márczius 25-én családjával hazulról eltávozott, annak zsebőráját és flóbert fegyverét magához véve megszökött. Azóta Kápolna Ádánd és Csillér pusztán követett el többek kárára lopásokat, míg végre a simonmájeri csendőrség elfogta és a kir. ügyészséghez bekísérte.

— **Meglopta a társát.** *Ujvári József* tamási-i molnár segédőtől, *Makovics Antal* segédőtársa többféle ruhaneműt, ékszert és 40 kor. 26 fill. készpénzt ellopott és megszökött.

— **Éjjeli vendég.** *Fodor István* tamási lakos f. hó 29-én hajnalban a kamrájában nagy zörejt hallott, s mikor a zajra a kamrájába bement, ott találta *Pápai Kálmánt*. A hivatlan vendég a gazda kérésére azt mondta, hogy ő az éjjel nagyon részeg volt és nem tudja, hogy került a kamrába. Valószínűnek tartja, hogy *Nagy Kálmán* nevű barátja toltta be az ablakon.

Füredi levél.*

Balf, 1907 július 24.

Már másodizben kerestem fel ezen csendes kis fészket, hogy reumámtól szabaduljak, s régi ígéretemhez képest végre rászánom magamat egy füredi levél megírására.

Először is a tájékozott kellene leírnom, hogy milyen szép völgykatlanban fekszik Balf, tölgyesektől körülvéve, kilátással kelet felé a Fertő tóra, melynek nádterdje és távolabbi tisztása igazi gyönyörködtető látvány. Soprontól 7 kilométernyire a legélénkebb városi mozgalom mellett egy nyugalmas csendes kis fészket. Nemesak határos, kitűnő kenes füredi, hanem főleg lithiumos ásványvíze adják meg a speciális gyógytényezőket. E miatt keresik föl sokan, a kikenél a füdőt ivógyógyomóddal kell támogatni, mert a régi rheumáknál bizony egymaga a fürdés edeskeveset ér, kivált ha a vesék vagy máj vérbősége is fellépett. Nálam éppen ezért hatott oly gyorsan és jól, hogy most teljesen gyógyultnak érzem magamat, dacára, hogy már több gyógyfürdőt is használtam évek során.

Vannak itt rheumásokon kívül gyomor-bajosok, vérszegények, főleg pedig általános ideggyengeségben szenvedők is, a kiknek a

* Ezt a levelet írta *Oravszky László* urhoz, Némedi község jegyzőjéhez intézte, ki közérdekű voltánál fogva nekünk adta át közlésre.

csendesség, nyugalom, jó balzsamos levegő nagy előnyükre szolgál.

Szórakozó kirándulásokban nincs hiány. Többször van csónakázás a Fertőn, de nem evezővel, hanem a felfogadott halászlégény póznával tolja a vízben a csónakot, mert a Fertő legfeljebb 1--1½ méter mély; a tisztása pedig 2 kilométerre kezdődik. Vadréce van elég és ezt az itteni svábok hálóval fogják, elevenen árulják és úgy lesznek megölve, természetesen az alig repedő fiak; szerepel is az étlapon sokszor. Van egy halászcserda is, a hol jó halászlé kapható, de a hal biz nem oly izletes, mint nálunk.

Távolabbi kiránduló hely Kópháza község, egy szép régi bucsujáró templommal. De meg a Balf község nyugati végén egy dombon áll a régi román stílusú r. k. templom, bástya fallal körülvéve, melyen még lőréses is vannak. A templom és a kőfalomok közt van a régi temető, hol igen eredeti régi barokkstílusú diszítésű, tojásdad alakú 1--1½ m. magas, 80 cm. széles síremlékek vannak az 1650—1780 évekből, már teljesen megbarnultak, s az idők moha igazán rajtuk van.

Remek kirándulás van Eszterházára, a hol a hercegi várkastély teljesen restauráltatván, igazi művelvezetet nyújt. Sikerült végig nézmem az összes termeket, a szebbnél szebb szobák, csupa aranyozás, selyem kárpitok, a sok régi aranyozott butor selyem behuzattal, mutatják itt a hercegi család régi fényűzését. Még eredeti állapotban van az I. emeleten *Mária Terézia* és *József* császár lakosztálya; előbbinek ágya kék, utóbbié meggyiszinvörös brokát menyezetes ágy, ugyanily takaróval, diszes arany és ezüst himzéssel. Van egy külön japáni és külön chinai szoba is. Érdekes, hogy minden szobában más alakú a kályha (legtöbbszörre gömbölyű és fehér színű) és más színű a tükör előtti márványlap; a sok műberakású asztalka, a chinai porcellánvázák egész vagyont érnek. Szemben a nagy pompával a hercegi pár és gyermekeik lakosztálya eleganciája mellett is polgári egyszerűségével tűnik ki. A kastély előtti vadászkerthben az apró üregi nyul van nagyon elszaporodva. Akkora, mint a házi nyul, de igen fürgé és nehéz vadászni; itt betanított menyéttel fogják.

Szép a séta a Fertő mentén Bozig, a hol régebben nagy fürdőtelep volt, mert a víz egész a faluig ért; innen a czenki nagy hársfasor végén lévő síremlékhez jutunk, melyet gróf *Széchenyi Béla* emeltetett elhalt neje szül. *Erdődy Hanni* grófnő számára. A nagyecenki park ősi fáival és nagy *Széchenyink* síremléke meglehetősen.

Visszatérve Balfra, az itteni életről is kell valamit szólanom. A ki pihenni és baját gyógyítani akarja, az idejéhet, de aki itt mulatni akar, az a szomszéd falura vagy Sopronra van utalva, mert itt csend és nyugalom honol. Reggel fürdés, délelőtt séta, levélolvasás, újságolvasás (nekem lepkézés) a főfoglalkozás; délutánra aztán a kirándulások. Sopronba naponta négyezer is lehet menni 30 fillérért, de gyalog az erdőn át egy órai séta. A ki meg a jó bort szereti, az Kópházára megy, hol hamisítatlan ruszti bort kap egy koronáért. Sört itt csak liesingit árulnak, ami igen jó, de kevesen isszák. Van egy vidám társaság, csupa vasutasokból, akik felkutatták már, hogy ami jó, hol kapható, s csapatostul rándulnak ki ide vagy amoda. Néha egy kis hegedű koncert is akad, persze amatőröktől. Jóízű magyarok is vannak itt, akik a zamatos dunántúli dialektust beszélnek épügy, mint mi.

Legvégül említem, hogy az itteni epileptikus gyógyintézet — melyben 140 beteg van — teljesen el van különítve a fürdőtől, csak a gyógyulóknak szabad néha kimenni sétálni, no meg a kik más bajban szenvednek. Egy ilyen ur igen nevezetes arról, hogy a tolokocsijával (mert gerincebaja miatt járni már nem tud) a napra viteti magát és egy tenyérnyi nagy szemű sötét ókulából a napba néz óraszám, mert az a boroszlói német, a ki 10 márkáért a nyakába sózta az ókulát, azt állítja, hogy a szem felvevén a nap ibolya sugarait, azokat a fejen át a gerincebe vezet s így az ő béna lábai meggyógyulnak. Használt is neki annyit, hogy amióta a napba

néz, mindig szomszárabb lett és 1—2 liter rusztit kénytelen fogyasztani.

Nem hagyhatom említés nélkül, hogy a tulajdonos, dr. *Wosinski* István ur előzenyisége és ügybuzgalma, fáradhatatlansága s kedves nejének nyájassága, szives modora igen kellemessé teszik az itteni tartózkodást. Sajnos, hogy Tolnamegyéből most csak magam vagyok itt, holott 4 évvel ezelőtt tán 6-an valánk; pedig tán inkább találni gyógyulást ilyen csendes, mint más zajosabb helyen. De hát az igények sokfélék!

Viszontlátásra:

Dr. Kiss István.

Tanító urak figyelmébe!

Az új miniszteri rendelet értelmében a kor- és nyugdíjpótlék felvételéhez szükséges nyugták kaphatók

Báter János könyvkereskedésében
Szekszárd, Kaszinó-bazár.

Derű a törvényszéken.

— Tárgyalási epizódok. —

E.: Hallja mit mond a tanu, hogy ön nem volt részeg?

Szoták János: Nem jól mondja, mert követ választás lévén, szabadvás volt, mind részek voltak.

E.: Miért ütötte pofon Gombost?

Baglyos: Azért, mert piszkolt.

E.: Hogy?

Baglyos? Azt monta nekem, hogy *erre meg amarra satöbbi*.

E.: Tudtátok, hogy a kerülöt veritek?

Frizner János: Nem tudtuk, mert nem volt plánéta a kalapjánál.

E.: Planéta? Tán még üstökös csillagot tennétek a kerülő kalapja mellé?

Elnök: Mennyi pálinkát ivott ön?

Szabó: Két liter.

E.: Az irásban másfél liter van, hova lett a félliter?

Szabó (cigány): Hát kirem álásan, nyilván elfogyott a hossu vizsgálat állatt.

E.: Hol lakik?

Ósz Erzsike: Odahaza.

E.: Hogy hívták az édes anyját?

Halász János: Hát a jó Isten jobban tudja.

E.: A bántalmazás folytán meddig volt beteg?

Varga Tamás: Hét hétig hevertem.

Varga Tamás: . . . ahogy oszt a piacon a szekereimmel megálltam, a lovam elé egy kis alamizsnát tettem.

E.: Kivánja a testvére megbüntetését?

Szálka Lajos: Haszen otthon már kiegyesültünk a fene egye meg ütet.

E.: Mikor a násza elesett, azután is ütötte?

Janina M.: Csak a ködmenére ütöttem.

E.: De benne volt a nász ura is?

Janina: Igen is kérem álásan.

E.: Hogy írta maga alá a szerződést, mint kezes, vagy tanu?

Háda: Hát csak mint sógor.

E.: Mikor született Ön?

Karap Gábor: Muszkajáráskor. (Ad captam tatárjárás.)

E.: Nem haragszik a vádlottra?

Tanu: Az igaz, hogy ezelőtt két héttel a karácsonyi majáliskor felpofoztam ütet, de én azért nem harakszok rá.

E.: Miféle rokona ön a vádlottnak?

Czirke István: Csak annyi rokonságban vagyok, hogy az én nénemet az ő bátyja bankahiten kezelte.

E.: Hány éves kend?

Pintér Károly cigány: Nem tudom kérem, mert nem voltam ott mikor születtem.

E.: Mi a foglalkozása?

Tanu: Karácsonfa áruló.

E.: Hogy ütötték magát a vádlottak?

Jónás János: Ugy mint mikor a kepet cséplik.

E.: *Balla János*: Tordinak ne tessék hinni, mert hazudik.

E.: Hát neked lehet hinni?

Balla: Nekem sem lehet hinni, mikor hazudok.

E.: Tagadod?

Vádlott: Igen.

E.: Hátha a szemedbe fogatom mondani, vagyis mondatom fogadni, azaz . . .

E.: Ki ütötte önt meg?

Fekete rendőr: Egy bizonyos Maklári nevezetű csizmadia Lajos.

Liber — tale. Egyik körjegyzőnél házasságot kötött közelebb egy polgártársunk, akinek a böleseje nem Magyarországon ringott. A kötés megtörténte után a boldog vőlegény odapillant a körjegyző asztalán fekvő Rákóczi-éremre. Érdeklődve nézegeti s kérdi: *Jedző ör!* Ez öntől a papa? — s rámutat a fejedelem képére.

— Dehogy kérem, dehogy. Miből gondolja atyámnak a fejedelmet?

— Nü, mert látok itt felírva: „*liber tale*.”

MULATSÁGOK.

A jegyzők mulatsága. A vármegyei jegyző egyesület szokásos jóhírű nyári mulatságát augusztus 17-én tartja meg, *Apponyi Gézáne* grófnő védnöksége alatt. A mulatságra a következő meghívót bocsátották ki: A tolnamegyei községi és körjegyzők egylete méltóságos gróf *Apponyi Gézáne* szül. *Széchenyi* Paula grófnő védnöksége alatt, a létesítendő jegyzői árvalház és árva segélyalap javára, Hőgyészen, 1907 aug. 17-én a „Nyulas” erdőben zártkörű erdei tánczvigalmat rendez, melyre kívül czimzett urat és kedves családját tisztelettel meghívja a tolnavármegyei jegyzői egyesület. Belépti díj: személy-jegy 2 kor., családjegy 5 kor. A nemes czél támogatására jegymegváltások és felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtázatnak. Vonattal érkezők részére a szakályhőgyészi állomáson bérkocsik állanak rendelkezésre.

Tűzoltó mulatság. A szekszárdi önkéntes tornász-tűzoltó egyesület augusztus hó 11-én a Mutsenbacher-féle kerthelyiségben, tombola játékkal egybekötve, mulatságot rendez. Belépti díj személyenkint 60 fillér.

Táncmulatság. A sárszentlőrinczi iparos ifjak az ipartestület udvari helyiségében, 1907 augusztus hó 11-én, az ipartestületi könyvtár javára konfetti csatával és bombá-

zással egybekötött zártkörű táncmulatságot rendeznek. Belépti díj: személyenkint 1 kor., családjegy 2 kor. 60 fill. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Kezdeté este fél 8 órákor. Kellemetlen idő esetén fedett helyiségről gondoskodva van.

Nyári mulatság. A bonyhádi önkéntes tűzoltó-egyesület folyó évi augusztus hó 4-én saját pénztára javára a polgári Casinó nyári helyiségében tánczszal egybekötött nyári mulatságot rendez. Kezdeté délután 4^{1/2} órákor. Belépti díj: személyjegy 1 kor., családjegy 2 kor. 50 fill. Felülfizetéseket köszönettel veszünk és hirlapilag nyugtázunk.

A Kölesdi Polgári Olvasókör (uri kaszinó) saját könyvtára javára, a kölesdi nagyvendéglő nyári helyiségében, f. évi augusztus hó 11-én, tekeversenynyel egybekötött zártkörű nyári táncmulatságot rendez. A tekeverseny kezdeté d. u. 4 órákor, a táncmulatságé este 8 órákor. Belépti díj: személyjegy 1 kor. 60 fill. családjegy 4 korona. Kevezőtlen idő esetén fedett helyiségről gondoskodva van.

Nyári mulatságokra

lampionok, képes levelezőlapok, confetti és serpentin legjutányosabb árban

Levélpapírok egyszerű és díszdobozokban a legcsinosabb kivitelben

Írószerek a legjobb minőségben, nagy választékban

Irodalmi művek kedvező részletfizetésre

Községi, közigazgatási, lelkészi stb.

Nyomtatványok a legjutányosabb árakon beszerezhetőek

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek

Báter János

könyvnyomdájában, könyv-, papír-, rajz- és írószer-kereskedésében.

Szekszárd, Kaszinó-bazár.

TANÜGYI HIREK.

Méhésmunkás tanfolyam. A gödöllői méhészeti gazdaságban szept. 15-én megkezdendő két éves méhésmunkás tanfolyamra a földmivelségi miniszter aug. 15-ig pályázatot hirdet. Fel fog vétetni olyan egyén, ki 16-dik évét betöltötte. Az 1 koronás bélyeggel ellátott kérvény a földmivelségi miniszterhez küldendő. A kérvényhez szükséges: 1. keresztlevél, 2. népiskola IV. osztályról bizonyítvány, 3. bizonyítvány, hogy nevezett egy évet már töltött valamely gazdaságban, 4. községi bizonyítvány magaviseletéről, 5. szülői beleegyező nyilatkozat és 6. orvosi és himlőoltási bizonyítvány. A felvettek teljes ingyenesek lesznek.

Szekszárd, 1907. július 29.

Tihanyi Domokos,

kir. tanácsos, tanfelügyelő.

Tanítóválasztás. A szekszárdi Májer-féle magánintézetbe *Serényi József* helyébe *Bécsi Elemér* okl. tanító alkalmaztatott.

A miniszter ajándéka az iskoláknak. A közoktatásügyi miniszter Himnusz falitablakkal, történeti képekkel, zászlóval és címerrel

ingyen fogja hivatalból az iskolákat ellátni. Indokolt folyamodvány alapján pedig ingyen ad: számológépet, métermértékek gyűjteményét, Magyarország fali térképét, Európa fali térképét, földgömböt, métermértékek tábláját és föld képét féltékében. A kérvény azonnal betérjesztendő a kir. tanfelügyelő-séghez.

GAZDASÁG.

A pécsi gazdakongresszus. A VIII. országos gazdakongresszusra, melyet szeptember hó 3-4-én tartanak meg Pécsen, serényen folynak a jelentkezések. Az eddig jelentkezők száma jóval meghaladja a százat. A bejelentési határidő augusztus hó 20-ik napja. Jelentkezéseket a kongresszus főtitkára Szilassy Zoltán (Budapest, köztelek-utca 8) fogad el.

A pécsi országos méhészeti kongresszus tárgysorozata. Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület a Baranyamegyei Méhészeti Egyesülettel karöltve, az országos mezőgazdasági és ipari kiállítás keretében Pécsen, f. év augusztus 22-én és 23-án országos méhészeti kongresszust s vele kapcsolatban időleges méhészeti kiállítást rendez. A kongresszus feladatát képezi, hogy a méhészeti tudomány és a gyakorlat, valamint a méhtermények értékesítése terén felszínre levő kérdésekben a gyakorlati méhészek közreműködésével állást foglaljon és a méhész-társaknak törekvéseik és működésükre nézve irányt adjon. Az országos méhészeti kongresszussal egyidejűleg előmehék, méhtermékek, méhészeti eszközök s a méhészeti irodalomból kiállítást tartanak, végül a kongresszuson jelenlevők részvételével a kongresszus rendező bizottsága nagyobb és tanulmányosabb méhészeti megtekintésére és tanulmányozására kirándulást fog rendezni. A kongresszus védnöke Darányi Ignác földművelésügyi miniszter; diszelnöke Zichy Aladár gróf, ő felsége személye körüli miniszter, az Országos Magyar Méhészeti Egyesület elnöke.

Ingyen ojtó anyag. A Pasteur Chamberland intézet törzstenyészete a földművelésügyi miniszternek 25.000 adag lépfene és sertésorbáncz elleni ojtó anyagot bocsátott rendelkezésére oly czélból, hogy ebből a szegénysorsu gazdák az 1907 év folyamán ingyen részesüljenek. Akinél tehát ily anyag igénybevételének szüksége fennforog, a járási m. kir. vagy a helyhatósági állatorvosnak a törvényhatósági állatorvos által látalmazott megkeresésére ezt közvetlenül az ajánlattevő czégtől megkaphatja.

Szerkesztői üzenetek.

K—y Ottó úr Basel. Nagyon köszönjük. Ilyen dolgot mennél többször. Jövő számban hozzuk. Üdvözlét.

L—r. S. úr Kölesd. Köszönjük a három rendbeli becses küldeményt. Az egyik már e számban.

Veszprémi F. György úr Lápafő. Kérjük mások is. Levelet irtunk.

B. I. Simontornya. Nagyon köszönjük a megemlékezést.

NYILTTÉR.

Iroda áthelyezés.

Ezennel van szerencsém üzletfeleimet és ismerőseimet értesíteni, miszerint 25 év óta fennálló hirdetési irodámat f. évi augusztus hó 1-én Budapest, VII., Károly-körút 13. l. em. helyeztem át.

Kitünő tisztelettel

Eckstein (Elek) Bernát
hirdetési irodája
Budapest, VII., Károly-körút 13. l. emelet.
Telefon 36—24.

HIRDETÉSEK.

Női kalapdivatterem

Szekszárd és vidéke tisztelt hölgyközönségének szives figyelmébe ajánlom most megérkezett legújabb párisi divatu tavaszi és nyári

női kalap-ujdonságaimat

a lelegeánsabb kivitelben.

Különösen ajánlom esinosságuknál és olcsóságuknál fogva a raktáron lévő **gyermek és sport-kalapokat**, melyek minden versenyt felülmulnak.

Gyermek kalapok díszítve 3 koronától kezdve feljebb kaphatók.

Olcsó árak! Pontos kiszolgálás!

Gyászkalapok és fátyolok nagy választékban.

Frának Jánosné

Szekszárd, Széchenyi-utca.

Ideális arcz-eréme a zsirtalan

DIANA ARCZKENŐCS

nappali használatra.

Az arcznak üde színt kölcsönöz és azt bársonypuhává teszi.

Éjjeli használatra a zsiszserü

DIANA ARCZKENŐCS

szeplő, májfolt és mindennemű arc-tisztítatlanság ellen.

Ára 1 korona.

Diana szappan 70 fillér.

Diana hölgypor I kor.

Kapható:

Szeghy Sándor gyógyszer-tárában Szekszárdon. 26—26

Egy tanuló

felvétetik

2—3

MAYER JÁNOS

vas-, fűszer- és festékkereskedésében.

424 sz.

1907-vegrh.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t.-cz. 102-ik §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a paksi kir. járásbírósnak 1907 évi Sp. 233/5 számú végzése következtében dr. Grosch József paksi ügyvéd által képviselt, Kocza József vendéglős, uszódi lakos javára, Németh János gépész, kajdaci lakos ellen 300 kor. — fill., s jár. erejéig 1907 évi július hó 9-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 2382 kor. — fillérrebecsült következő ingóságok, u. m.: szobabutorok, egy kézi fecskendő, egy és fél lóerejű mozcsony és hozzávaló cséplőgép felszereléssel egészen, egy 4 lóerejű mozcsony és hozzávaló cséplőgép felszereléssel, fele részben nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a paksi kir. bíróság 1907-ik évi V. 234/1 számú végzése folytán 300 kor. tőkekövetelés ennek 1906 IV/1-től 1907 IV/1-éig 6% kamatai, 1907 évi április hó 1-ső napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 120 kor. 60 fillérben biróilag már megállított költségek erejéig, Kajdacs községben, a 173 népsorszámu házban, Németh János lakásán leendő megtartására 1907 évi augusztus hó 9-ik napjának délutáni három órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX-ik t.-cz. 107 és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881 évi LX. t.-cz. 102-ik §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Pakson, 1907 évi július hó 28-án.

Csery István.

kir. bir. végrehajtó.

FRITZ L. GYULA vas-, szerszám- és gazdasági gépraktára

Szekszárdon, Dicienty-ház.

Ajánlja legkitünőbb minőségű vasáru czikkeit, u. m.:

asztalos, lakatos és kovács szerszámokat, épület és butor vasalásokat, tégely aczél bácskai eketesteket, vas ekéket, valódi winter tengelyeket és rudvasakat,

konyhafelszerelési czikkeket, egyensúly és tizedes mérlegeket, valamint valódi lüttichi gyártmányu

vadászfegyvereket, revolvereket,

ugy az összes

vadászfelszerelési czikkeket.

Villanyos csengőket és az összes pótrészeket, carbo ineumot, kátrányt és festékeket, valódi szagtalan kátrány fedellemezeket gyári áron és feltétlen pontos és megbízható kiszolgálás mellett.

HIRDETMÉNY!

Legjobb minőségű, vasalni való

F A S Z É N

5 kilótól kezdve kilója 12 fillér, nagyobb vételnél és viszontelárusítóknak kedvezmény. — Bel- és külföldi köszén.

Felvágott kemény tűzifa,

elsőrendű legjobb minőségű bükkfahasáb

10 kiló 34 fillér, métermázsánként 3 kor. 20 fill., továbbá mindennemű hasáb, ugyancsak dorong-tűzifa jutányos árban, saját telepemén, a vasuti indóházzal szemben kapható.

Bármilyen minőségű tűzifa

felfűrészelése ölenként 3 kor.

A cséplési idényre szükséges

tatai 5 kilós briquet szén

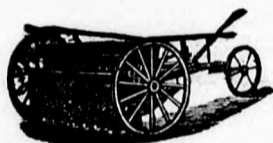
jutányos áron kapható.

Kivánatra a fát, ugyancsak a szénét saját kocsimon házhoz is szállítom jutányosan.

Tisztelettel

Mutsenbacher Ödön

tűzifa és szénkereskedő

SZEKSZÁRDON. 10-10**DEBULAY IMRE**

lakatos üzlete

SZEKSZÁRD.

Raktárt tart:

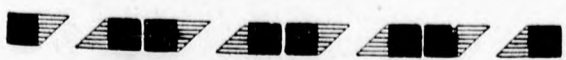
gazdasági gépekben,

borprés- és

szőlőzuzókban, 2-26

takaréktűzhelyekben.

Egy 4-es gőzcséplő garnitúra 1000 frt, egy 2 ló erejű gőzmotor 300 frtért eladó.

Kiadó üzlethelyiség.

A Sédpatak-utcában lévő Éber-féle sarokházban egy üzlethelyiség 3 szobából álló lakással és hozzátartozó mellékkel együtt kiadó.

Bővebb felvilágosítást ad: **Éber Márton** nyug. tanító. 3-3**Üzlet áthelyezés
saját házamba, Garay-tér.**Üzletemet teljesen modernül rendeztem be, gazdagon felszerelve **ékszer, arany, ezüst és chinaezüst tárgyakkal**, valódi fehér, alpacca ezüsttel átvont evőeszközökkel, **15 évi felelőség mellett.**Raktáron tartok: arany, ezüst, aczél, nickel **zsebórákat**, fali-, inga-, ébresztő órákat, a jelenkor legpontosabban járó óráit, ugyancsak: **Schaffhausen Longines Omega, Tawannes Wath Ch. Graziosa** világhírű pontosságú órákat 3 évi jótállás mellett; továbbá **tajtpipákat, szivar és cigaretta szipkákat, szemüvegeket** bármely megoperált szemhez is és mindennemű apróbb tárgyat.Szakmámba vágó **mindennemű javítások, átalakítások, vésések gyorsan, pontosan és olcsón eszközöltetnek.****Schulz Gusztáv**

3-52

órák és ékszerész.

Selmecbányaközelében, forgalmas országuton jó-forgalmu **vendéglő mézsárszékkal** bérbeadó.

Czím a kiadóban.

2-2

Eladó ház

szabad kézből nagy udvarral, szép gyümölcsös kerttel és kuttal. — Magános családoknak, kertkedvelőknek és méhésztellel foglalkozóknak igen alkalmas, közel a város központjához.

Czím a kiadóban.

2-3

Árlejtési hirdetmény.

Mórág nagyközség előjárósága — a képviselőtestületnek jóváhagyott 13/907. számú határozata alapján — a község tulajdonát képező 140 népsorsz. beltelken emelendő

korcsma építési munkálataira— miután a folyó évi július hó 24-ére kitűzött versenytárgyalás sikertelen maradt, — **folyó évi augusztus hó 6-ának délelőtti 8 órájára** nyílt árlejtést hirdet.A munkálatok **azonnal megkezdendők** és f. évi október hó 25-ig befejezendők.

Az árlejtésre vonatkozó részletes feltételek, ugy az építési terv és költségvetés, a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekintheők. Mórág, 1907 július 29-én.

Horváth Zoltán,

h. jegyző.

Glöckner János,

bíró.

A Styria- és**Demokrata-kerékpárok****az elsők között is elsők. Két évi jótállás.**

Az összes alkatrészekből, acetylén-lámpákból és felszerelési tárgyakkból, valamint a legjobb minőségű kerékpárgummikból nagy raktár.

Nagy javító-műhely. PUCH-motorkerékpárok.

Olesó árak. Árjegyzék ingyen. Még mielőtt kerékpárt, vagy alkatrészt rendelne, ne mulassza el árjegyzékünket kérni.

Tolnamegye legnagyobb kerékpár és varrógép raktára.

MÜLLER TESTVÉREK

varrógép, kerékpár nagyraktára és javító műhelye

Szekszárd, Kaszinó-bazár.

6-10

8305. sz.

1907.

Tolnavármegye alispánjától.**Árlejtési hirdetmény.**

A m. kir. belügyminiszterium 122000/902. sz. rendelet 26. §-a alapján Tolnavármegye 1908. évi következő szükségleteinek biztosítása céljából **1907. évi augusztus hó 19-ének délelőtti 10 órájáig** a vármegyei iktatóba beadandó zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

Tartoznak pályázók ajánlataikhoz ajánlati összegük 10%-át a m. kir. állampénztárnál készpénzben vagy óvadékképes papirokban letenni s az erről szóló letéti elismervényt ajánlatukhoz mellékelni. Az I. alattiakra egységes ajánlat is tehető.

Megjegyzem továbbá, hogy a nyomtatvány, könyvkötő és szijgyártó munkák szállítására **csakis helybeliek** adhatnak be ajánlatot, még pedig azon kikötéssel, hogy nyomdatulajdonosok és könyvkötők a rendelkezésükre bocsájtandó részletes kimutatásban az egyes munkákat is kitüntetni tartoznak, hogy az esetleges után- vagy kevesebb rendelések azok szerint legyenek számíthatók.

Szállítási határidő I., II. és III. alatti szükségletekre **1907. évi november hó 25.**, a nyomtatványoknak a rendeléstől számított egy hónap, a szijgyártó munkálatokra **1908. év január 1-eje**, a könyvkötő munkák esetről-esetre teljesítendőek.

Amennyiben ezen határidők be nem tartatnának, úgy az esetleges károkért óvadékukon felül is vállalkozók szavatossággal tartoznak.

Végül még megjegyzem, hogy ajánlatok csakis magyar gyártmányokra tehetőek.

Szekszárd, 1907. év július hó 27-én.

Dóry,
alispán.

I.

Szolgaszemélyzet ruházata.

- 134 m. gyapjuban festett sötétkék posztó, 136 cm. szélességű;
- 58 „ szürke katona posztó, 136 cm. szélességű;
- 7 „ fehér köpeny posztó, 136 cm. szélességű;
- 212 „ fehér zseb és bélés vászon, 80 cm. szélességű;
- 18 „ szürke mellény bélés, 78 cm. szélességű;
- 22 „ téli barchet bélés, 72 cm. szélességű;
- 4 „ sapkához való vörös posztó, 136 cm. szélességű;
- 108 „ orosz vászon, 80 cm. szélességű;
- 5 „ félvászon ujjas mellényhez, 80 cm. szélességű;
- 70 „ spárta vászon, 68 cm. szélességű;
- 32 „ zöld mell betét, 80 cm. szélességű;
- 20 „ csinvat köpeny vászon;
- 1800 „ sujtás zsinórzat;
- 650 „ borítás zsinórzat;
- 264 „ fonyás zsinórzat;
- 640 „ fonyás □ zsinórzat;

- 10 drb bundabélés házi szolgák téli kabátjához; 14 pár atilla gomboló és 2 pár oldaldisz 2 atillához;
- 50 tuczat kabát és dolmányra való kis körtegomb;
- 110 „ dolmányra való kis pikkelygomb;
- 6 „ köpenyre és sapkára való TV. monogrammos sárga gomb;
- 4 „ sapkára való sárga gomb;
- 14 „ kisebb fehér csontgomb, 20 tuczat nagyobb fehér csontgomb;
- 14 „ fekete bádoggomb a posztó nadrágra;
- 33 „ nagy körtegomb;
- 84 „ nagy pikkely gomb mentére;
- 11 pár mente kötő nagy és
- 3 „ kis kötő;
- 11 drb mente bélés és prémzés;
- 3 „ arany paszomántos sapka;
- 8 „ sárga paszomántos sapka.
- 15 „ vörös zsinóros sapka;
- 20 „ vörös posztó sapka.

II.

Irodai és könyvrendelési szükséglet.

- 70 rizma fényezett bordás fehér legvast. irodapapír;
- 70 „ legvast. égkek bordás fogalmi papír;
- 3 „ közgyűlési jegyzőkönyv papír;
- 3 „ légen szárított csomagoló papír;
- 1 „ vastag kék itatós papír, legfin.;
- 1 „ piros itatós papír;
- 70 klgr. „Kard“ pecsétviasz.
- 80 doboz legfin. aczeltoll (a csatolt kimutatás szerint).
- 16 tuczat hosszú alumínium tollnyél.
- 30 „ „Unicum“ (magyar írógyár) írón puha.
- 2 „ színes vörös írón.
- 7 „ kék írón.
- 60 liter Antracén tinta kis korsókban.
- 70 drb jó minőségű vastag törölő gummi.
- 60.000 drb vörös pecsét ostya.
- 400 üveg Müller-féle legf. vegytinta.
- 60 rizma könyvrendelési jó minőségű fehér papír.
- 24 drb fényezett litogr. lemezpapír (70 cm. széles, 100 cm. hosszú)
- 20 rizma fehér regett itatós papír.
- 8 doboz Dörner-féle fekete nyomdafesték.
- 6 tégely nyomdai firniss.
- drb nyomdakő.
- 5 klgr. vékony fehér spárta.
- 10 „ szürke vékony spárta.
- 8 „ szürke középvastag spárta.
- 6 „ elsőrendű nyomdai szivacs, teljesen homokmentes (100 grammos drbokban).
- 10 „ gummi arabicum.
- „ válogatott horzskő.
- 100 „ 3-szor finomított terpentín, könyvrendelési célra.
- 50 „ választó víz könyvrendelési célra.
- 20 „ gépolaj, jobb minőségű.
- 35 „ sőtalan faggyu.
- 8 „ házi mosó szappan.

III.

Fűtési és világítási szükséglet.

1. 700 köbméter száraz kemény tűzifa, elsőrendű bükkfa hasáb.
2. 260 csomag (560 gramm) elsőrendű „Flóra“ stearin-gyertya.
3. 2000 klgr. tisztított elsőrendű petroleum.